Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«С В Е Т») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 24 ноябрь, 1977 шу. ● № 140 (5807). ● Мах 2 кеп.

ХАРЖАРХОШТА ТЕЛА ОТЧЕТАШ

Яхьайттаьлаг1а х1ержача х1алхьа депутатийн моттиг1ерча Советашка шоай болх д1аболабечаш деш пхи бутт чакхбаьшиг. Партийин организацийна кулг1ал а деш, уж хьинаре дакъа лоацаьн хиннай х1ара района, города, юрта х1ьалхашка латта боахамен социально-культурийн декхараш ц1ахьаьнцеча. Цу г1улаьхьа т1аДерзоДаьлдар Советаша СССР Конституце проект ювцарца, вай паччахьалхен Керттера Закон т1аэнарца, Сибдалх-бонкг1ча Октябра 60 шу дизарца сийна яьз доаттаьнрца ч1оаг1а айденц хинна болхлой, колхозхой, юрта боахама спецциалистий х1ьаьгаьмен политийческийн хьинар.

Промышленности, транспорта болхлоша, дукккача г1ишлоцьеча организацийна, колхозашен совхозашен толаме х1оачашйир итт бетта план. Х1анз массанаьла шерра яьржай «Юбилейин шу толаме чакхдаккха» ц1ахча денаьзг1а доаттаран.яьз.

Дика хет из болам д1аболабаьрашта а производстве х1ьалхьаттаршта а юкъе Советий дукхха депутаташ хилар. Шоаш кхо ца беш цар производстве к1ьалхьаг1ор, х1ораш йоаргаьнн балда юкъе х1инаре дакъа лацйр Советий доаг1т1аьмн сийн айлу.

СССР кердача Конституце положенеш х1оачашъера т1аДерзоДаьлча г1улаьхьаш дикала кхы а лаккаг1ча боаран т1а боаккхаш айбе беза I1аьлаьсн доаца дечен органийн беринга болх, ну дакъе х1ьалха депутатийн Советий бар д. Уж кхы а х1ьинарг1а банаин-е езаш я экономикийн культурен дег1айоаларца, х1ддандаца керкам т1аахийта беза бахача наха ч1оаг1а х1оатташ дойа товарашц дукхаг1а арахецнарца, городашн юрташн ярг1ийбахаш товарца, х1ьалха образованеца, уналхьаг1ийн-г1ирарца, торговлен бытен г1улаьхьаш тоаддара. Шоаш беча беринга балха х1ьакъеха харжархошка хан-х1аннаха х1оам бе декхарийла я уж. Этарца х1ьалха из де дезарашц доагтаьнца ба. Х1ьаьна х1ан х1ьатт1отташ лаг1 х1ара депутат шийн харжархошца в1ашагІкхета, шийн депутаткин г1улаьхьийн а х1ьаьта ишшта Совета а балха х1ьакъеха отчет яьа сеаш йоаьла ха.

Статусах долча Законе т1а оттадаьд депутатан к1еанг1ат1а дилг а царца шоаша пийна мандат дечаьрашта х1ьалхашка официальийн собране отчеташ тела.еаш ва, ваьнна.

Б1арччаьчча шера депутат массехьаза в1ашагІкхет шийн харжархошца: сессешка, исполкома заседанеш.ца дувнаьча дешай х1ьакъеха хоам бе, т1аийла решенеш шийн округе чакхйоахийна I1аьлашц, харжархой т1аийбу, ишшта кх. д1. Бакъда, отчет ялара лаьрхьіа кийчвала веза. Из Совета, цун исполком, депутаташца йоаьла белхточчаш-е экзамен я.

Отчеташ тела хх х1ьатт1аькхачарца духьхьашца х1ержача кьонача депутаташца еш йоаьла сагото вай кхетаеш я. Цу дакъе царна ишшт доаца новькостца де декхарийла я Советий исполкомашн. Пайдане хургда опыт йоаьча депутато отчет дуча хана уж т1аХулс, цо кьамаьл мишта ду, хаттаршта жопаш мишта тел лалуург1е.

Балха практийно отчеташ телара беаг1ала структура х1ьаьнай. Юхьханца депутато дуне шоай городе, районе, юрта латтача х1ьалех, планаш декхарийн х1оачашдарца, балха т1а дикаг1доаца х1ьокхамаш дахара Советон цун исполкомон беча балхах. Х1ьаьда белгалдаха.ца дарг1ан х1оачамбаоцарцан, дийца дисерашц, уж д1аДаьрца наьхъаш.

Отчета шоллаг1доца дакъа хетадь хиа деза депутата шийн г1улаьхьашца: сессей балха, уж кийчьчеа дакъа доцарах, т1аийн решенеш х1оачашьера ше дьаьох и кх. д1. Бакъьха хургда ше малаг1ча массазарчо комиссе членалла х1ержаьн х1ьхойте, цу комиссес баьча балхах а цун юкъе ше лаьнача даьькьа а дувце. Ишшта, харжархошта ца дийцаьча дарг1ан наьхзаш х1оачашдарца г1улаьхьан а.

Депутаташ шоай округе массовн болх бе безаш ба: лекцеш е.г1а, школай, мишце, кьаьчч органийн вихалашца в1ашагІкхетарийн ц1ахьаьнцеш, х1ьаьнцеш, цо депутаташца бераш ловзд пропаганда органьха тоаеча а уж х1ьалъеча а дакъа лацара харжархой оарнаг1бохаш йоаьла моттиг1ан. Цу т1аийнарг1г1улаьхьаш д1адоладеш д1ан ларах х1ьалхх хоам бе боаг1а бахача наьлаг1а. Х1ьалхо хержарчх дуккхабараш территорийн депутаткин группашта юкъебоаг1а, депутаткин постий балха юкъе дакъа лоацаьн. Советон цун исполкомон т1адекка х1ьаьстаьхьста г1улаьхьан кхочаийду. Цох лаьца а дуцца доаг1а харжархошта.

Отчет е кийчьчеа хана терхааде деза наха хетар, цар х1ьаштаьн д1адекарашц. Из шоаш деча хана фактан х1ьоахаьл на.ца Іеш общественни мнени х1ьаьра елинчи е, моттиг1ерча ваха.ре х1ара х1аманц дацка деза депутаташца.

Шийна карг1а на доаладечох х1алонехь лаьца кхайла на кхухьаьн д1адаьца деза депутато. Ийаса лаьрх1а йиш ц1ьаьн депутато массанеца х1ьаьхьара отчет елга. Из де декхарийла я х1ара.ца шийн округе х1ьаьрхошта х1ьалхашка. Массеьх депутат т1аоолча собране а царех х1ьаьнне е.ца.ьаьн дарах д1ан г1улаьхьаш. Х1ара.ца декхарийла ва отчет яьа, х1ьаьстта шийн депутаткин г1улаьхьех лаьца.

Х1ьалхара отчет — из депутаташца шоай декхар мишта х1оачашду х1ьажар духьх харжархошца беш бола х1ьалхара тохкам. Из ева хана х1ержархой йиш йолаш ба кердаьнеш.ца.ьаьнна е. Уж собране протоколца т1аДоХьаьнца а депутаташ шийн д1ахорца балха т1а лоарх1ам.бинза а ярг1ьаьн.

Ше харжархошца в1ашагІкхетарца, х1ьаьта х1ьаьстта ше царна х1ьалхашка отчет яьаьн шийн Совета исполкомагна хоам бе декхарийла яьа.ца.ьаьнна.

Дукхха ха доацаьн хиннача Нохч-Г1ал1г1ай АССР Лаьхехьарча Совета VI сессе белгалдаьккха ма-х1ихара, ухха х1ьалхарча созьма ц1ьаьдоча депутаташца шера шоаьца отчеташ тела е.ача нетте ц1ьаьзза мара яьлц уж, т1аьнта х1ьаьбараш шоай депутаткин г1улаьдех лаьца харжархошца в1алла х1оамаш деш а х1иннабан. Цу т1ийнара моттиг1ан дукха нийсенна Грозненсин, Сунженскин, Назрановскин, Наурскин, Малгобекскин районийн д1ан-ца.ьаьн депутатийн Советашца. Из ца йиш йолаш д1ан. Харжархошца х1ьаьхьашца отчеташ телга депутата конституционийн декхар д1а. СССР Конституце 107 статьа т1а ьаьнна: «Харжархошца, х1ьаьта ишшта ше депутаташца кандидат оттаьнийн коллективашца общественни организацийн х1ьаьхьашца шийн балхахн Совета балхахн отчеташ тела декхарийла я депутат». Отчеташа харжархошца депутатийн бувзамаш ч1оаг1ау, х1ьаьна депутатийн Советий г1улаьхьан тоддара г1о ду.

Толаме чакхдаккха юбилейни шу!

Т1АДОАГІАЧА ШЕРА ЧОТАХ

Х1ьинарерча кхаьхьагашца юбилейни шу белгалдаьккхара шоай ерриг.а торонашн кхочамашн оарцаг1ьдьха болх беш ба Карабулакскин химийческийн реагентийн заводе кхаьхьагараш. Цудухьа дог г1ондоаха толамаш доах дар уях шера. Химийческийн реагенташ арахецнарца питалетка х1ьалхарча шин шера план 4 ноябре х1оачаьн а яь, Х1анзелеча Т1аДоаг1аЧа шера чотах архийцйй эзар гергта тонн химийческийн реагенташ.

Духьхьала д1абахьача итт бетта планаш совг1а 74 эзар соьма пайда баьб паччахьалхенна завода коллективо. Кхаьхьагама оьсарле лаьхьара паччахьалхен план 2,1 процент т1ехьхочаьш а ен, сеаька уях хана хинначул ворх1-ах процент лаьхьаьй.ш. Ишшта кхаьхьгача завода коллективо х1оаг1ача кварталс дахьача толамийн итогаш йича Ерриг.союзин социалистийческийн яьхь х1ьалхара мотти.ш хьожийн цунна.

Уж толамаш доахаьн дизза дакъа а лоацаьн х1ьинаре кхаьхьгаш х1ларца бейг1ала.ьнна я Гурин Александр Васильевич керте латтача «Г» ихача смена коллектийн.

А. ЮШКОВА,
Карабулакскин химийческийн реагентийн завода планийн отделе инженер - экономист.

* * *

Дахьеннна духьхг1а мехкдаьхьта даларг шоай низн х1ьаьнарн кх ца деш кхаьхьгаш ба «Горсжнефть» Н1ГДУ мехьаьдаьттахой уях юбилейни шера. Цунга х1ьежжа дика ца лар доахха кхаьхьгаша толамаш а. Мехкдаьхьта дакххара цхьаьтта бетта план 23 ноябре кхоачашьвй цар. Бутт чакхбаьла уях юхеанзаьн деношка паччахьалхен планаш совг1а цар доаккхаргда 37100 тонн «Іаьржа дошув».

Товарин продукци маьхьала яккхара шера план а дика т1ехьхочашъеш хьай ойг1а «Горсжнефть» Н1ГДУ коллектив. Ер шу доладеча денз шо планаш совг1а маьхьала яьккхий 289 эзар сома маьха продукци. Планаш совг1а мехкдаьтта дакхарен продукци маьхьала яьккхарн уях юбилейни шера т1аийца декхарашн х1анзлелеьа дикка т1ехьхочашдаьд цо. Кхаьхьгама оьсарле лаьхьара план 3,8 процент т1ехьхочаьш а ен, соаька уях хана хинначул 3,4 процент лаьхьаьй.ш.

Ишшта толамаш доахаьн болх беча управленее коллективе х1ьинаре кхаьхьгарца белгалдаьккха ба Газиев Кант Юсупович кулгалдеча шоллаг1ча РИТС-а мехкдаьхьтахой. Цар 11 бетта планаш совг1а доаккхаргда 36,8 эзар тонн мехкдаьхьта.

Е. ИВАКИНА,
тха штате йоаца кор.

* * *

Уях юбилейни шера х1ьинар кхо ца деш кхаьхьгаш башха-дика толамаш доахаьн ба «Сунженскийн» Н1ГДУ мехдаьхьтахой. Гаьр яьккхара цхьаьтта бетта план 10 ноябре кхоачаьн а яь, х1анзлелеьа планал совг1а цар яьккхай йиш милиона 870 эзарн хуьбечкин метр газ. Х1аьта мехкдаьхьта дакххара цхьаьтта бетта задани 13 ноябре кхоачашьвй. 22 ноябре задаьл совг1а даьккха мехкдаьхьта 4 эзар тонн х1илар. Уях юкейнсача хана кхы а миллионан кубнийн метраш газан эзарах тоннцан мехкдаьхьтен доаккхаргда цар планал совг1а.

Кхаьхьгама оьсарле лаьхьара задани а 104,9 процент кхоачашьвй «Сунженскийн» Н1ГДУ коллективо.

Уж толамаш доахаьн кхинарг кхаьхьгашца х1ьаьнцеш.ца.ьаьнна яьхь х1ьалха латташ ба вокхагІнолча инженер - технолог Летников Николай Павлович керте латтача х1ьокхачаьнна технологийческийн группа мехдаьхьтахойн мастера Махинчев Александр Михайлович кулгалдеча скважинашта капитальнийн ремонт ева бригада коллективин. Мехкдаьхьтен гази йоахача управленее эгарца х1ьалха кхоачашьвй цар цхьаьтта бетта план.

ХУРГБОЛЧА ХЬУВКЪАМА

Чуэйца яьлчаш уях шера кхень ерриг.а юрта боахама культураш. Х1анз берригга шоай теркам зиба лаьтта ахарен гурахьа Д1аийбйича культураштта Іушл даран т1аБахийттаьд колхозийн совхозийн х1ьаьхьагамхоша.

Статуправленее яьча итогашца х1ьаьхьох 21 ноябрь т1ахкочаш план 100,5 процент х1оачаш а еш, гурахьа юв культураш 182,7 эзар гектара т1а д1аийбйна хилар. ПланагІа д1ийрх1а хиннаЧуа диика дукхаг1а д1аийбйе гурахьа юв культураш Грозненсин, Наурскин, Шалинескин, Шелковской районашн а.

Гурахьа юв культураш д1аийбйна яьхачул т1ехьаг1а дукха тракторашн мукъаьяьнай. Царех планагІа тоае да езараш зиба лаьтта ахь д1аоттайийча балхахь хургда, шиншца сеначка болх а байташ.

Грозненскийн районе механизаторашн, т1ехьаг1а Назрановскин районе — 4,6 эзар гектар, е планагІа д1а ахь дезачох 34 процент. Уж районашн санна, зиба лаьтта х1ара ахь план х1оачашъе т1ехьаьнсе Веденскин, Наурскин, Шалинескин, Шелковской районашн а.

Гурахьа юв культураш д1аийбйна яьхачул т1ехьаг1а дукха тракторашн мукъаьяьнай. Царех планагІа тоае да езараш зиба лаьтта ахь д1аоттайийча балхахь хургда, шиншца сеначка болх а байташ.

ПЯТИЛЕТКА ГВАРДЕЙЦЕХ

БОЛХЛОЧУН ПОРТРЕТ

Шоай дикаг1ьолча механизатора ш1и яккхал сона из яьча. Назрановскин совхоза-техникума керттерча агронома Султыгов Мухьмада ц1ьаьхьа жоп даланзар. Цхьа юкъ ньаьча ваьр:

— Нийсаг1а хургда во баьвин баш тха ахьта. Т1аккха волавелар шеранн яьз: Елвоев Ювсап, Х1ансиров Мувса, Дзурбоков Якъуб, Гайсанов Мухарбий, Хашагульгов Малсаг1а.

Сона ужжал безашар, парех х1ара.нех дуккха хоза мугІараш ньаьде йиш ийе а (сона бовз Яндарера механизаторараш). Октябрь юбилей йолча, СССР кердА Конституци болх бе йоаленнача дезачча шера социалистийческийн яьхь х1ьалхе долаеранш бар сона безараш.

— Котиев Дауд ва цаг, — аьлар агронома, — д1адаьхьа кхаьлаьнна ц1ьаьнна.

— Ладаьхьа, — аьлар ц1ьаьнна, — Дауда ваьнна, — Ладаьхьа, — аьлар агронома, — х1ара.ца.ьаьнна.

Цо.ца.ьаьнна.

Цо.ца.ьаьнна.

Цо

Коммунистех дола дувцараш

КІАЬД ЦА ЛУ ДОГ

Чоаллаие яц Минцакановн Аршак Бабаевнга биографи: Шеча Эскаре гІулаех деш хиннаг, Сийлахь-боккъача Дай-мехка тІема юхье дакьа лаьцаг. Грозненски маьхка комбинате хІинз боьх ду.

Бакъда уж дерригаг а сий долаш лелаздаьч Аршак Бабаевич.

Комсомолец А. Б. Минцаканов Шеча Эскаре гІулаех де вода 1937 шера. Ше хиннаьа эскара даькье йоькха дисциплина йоІа, тІема техника дика Іомаеш йоІа, хаддаьза ший политически сакъетаг лаьккеш вола бІузо хиларах тарра вовзар из новкъосташтта.

Ленинграде, Волга тІа, Курски «дуга» тІа хиннарш санна хІинз бан ваьна кьаза, йІаьхьа хана тІом лаьттар Новороссийске. Вай Шеча Эскаро Кьилбаседа Кавказера етташ лелхабаьча гитлеровцаша Тамань яхача ах гІайрен тІа чІоагІало лиьшаьр, из дІа да леца чІоагІа духьалгайттабар Новороссийска кхи

ПАРТИЙНИ МЕТТАЦА

(Кхоачашдой тІаийца декхараш?)

Иттдагіча пятилетка шоллагІа шу къаьстта деза да советски паха. Из кхетадеш а да: ухх шера лиаьд Сийлахь-йохка Октябрьскеи социалистически революце 60 шу, октябрь беттА хиннча СССР Лаккехьарча Совета арІаи йоаьчча VII-ма сесси тІаийца соьмаш мехка Керттерна Закон — керда Конституци; цуо совгІа пятилетка ше я КПСС XXV съезда решениийца эффективности дикьаеи пятилетка, ялийца белгалъ. Иштта лоарХІам бола шу хІаиъаьца хиннчуо тІехдоча «ПуЛяжлишца белгалдоаккхаьгІа ше-шиг лоарХІ хІара советски саго, цунна тІаерзаь я миллионаш болча къаьстагамхой уйлаш, цар хьаьжк.

Хіара коллективно, болхлоно тІаийца дезача шера сийна доккхий социалистически декхарш. Иштта лаТТ уж кхоачашделга боаькаме? Цунна хетаьв ер массеех ди цьалха хиннА «ІІазрановский» совхозо паттКома заседаин. Коммунисташа шоратта да дуоца хІамаш, уйла е гІулакхаш. «План — закон да, из кхоачашъаьца ярТьаш; тІаийца декхарш кхоачашделга — сага, коллективА сийле я. Фу дАьд вай уж кхоачашдаора, фу дисад иа деш?» Цу дешашца дувзаденна да, дуоца хІаийца дакъе, къамаьлаш.

Шу доладуча хана тІаийца социалистически декхарашца лаарХІаг: 9840 тонн алат дакхА, 1100 тонн — генераш, 9000 тонн — шекара сееклаш.

Цунга хьежка я паччалькхенга уж культурашо йоккарах йоаь цифраш а: алат — 5390 тонн (цу дакъе хьажкІаш — 3000 тонн), сееклаш — 9000, генераш — 800 тонн.

Дуоа дакхка лаарХІаг 350 тонн, доаькх — 405 тонн; цунах тарра шура — 1800/1480 тонн, тха — 348/348 центнер.

Сийлахь - доккхача Октября 60 шу дикара сийна йоаьрачаьчча дерригхалкъа социалистически яхьа юкъе а баха. СССР Лаккехьарча Совета VII-ча сесси решениеца хиннар «Аьдаьча совхоза болхлоа гуш дола толамаш лаьхад цкьайочуо позицешка. Иштта, планагІа 2380 тонн ка бола алат лаДаьла дезаш хиннА, пачкалькхенга доаькІаьдеиная 2853 тонн; Октября юбилей тІаккоаччаш дехкад 297 тонн йолча, планагІа 295 тонн болча, шура — 1316 тонн (план 1315 т.), тха — 212 центнер. Хіара 100 жийна тІехьа 109 ІаьхкІ ккебаьб.

Кхачарах дикагІа хьокхаш лаьхьаг Наьхьар - Керттера шурий ферма коллективо (бригадир иов. Долоховех І.) — цу ферма планагІа 406 тонн шура ІаьІаш яхинача по дІаеиий 416 тонн; цу ферма хьаьжкІаш ледарш хьаьхха а ба хІара Іаттагара йоаькхча шура дукхагІа яккхара, цун дикА лоКхагІа ледарш, кхыдарашца.

Хьаьлаь гуча да. Бакъда кхоачаш да деш дисад дукхагІа, къаьстта а — кхиикарча бохамс. Совхозо кулгаотой, партийни комитета члений, коммунистий кхамьаьлашца лоарХІам болаш моттиг дІаоаи цу дакъеи. Юртбойоаьмаи дукхагІойоа культурашо хьаькхеелга, парна де деза Іунал делга, тІехьа кхача культурашо чуэшлІга дукхка дикагІа віаштІехьаькхка йиш йолаш хІ лаьттаЙ аьхки я гурахьа а. Цу ГІулакхга эша техника хьоачам болаш а совхозе. Хіара оцделе, фермеи, бригаде болаш ба кулгалдхой, опыт йоа, дийша спецналисташ.

Хіаьта а хьокхамаш гаьина дикагІа хилар лойташ да. Цкорт ферма цуо керттера агрономо Газдиев Ахьмада. Совхозе дІаийца хиннча ка болча културай 3525 гектарах хІарапе тІара 14.6 центнер мара ялат дЬииладаш юкъера лаьрХІача; генераш 7.9 центнер мара дьаьнлад 915 гектарах хІарапе тІара. ПЬиЛяжлишгІ - Юртаеи Наьхьар - Керттерен ши оттеделеии баьхьн долаш кхоачаш еш йисар уж паччалькхенга дІаЛаьлара план. Тоьъм болаш да Наьхьар - Керте іІара гектара тІара 5 центнер гарта мара генераш дАлаьзар аьлча!

ХьажкІаш кхачаш латтача хана спецналисташа баьчи биологически хьукъама лоарХІам мах 4800 тонн совгІа ялат да: дезаш дар 1620 тонна доаькА кхай тІара. Чудеиар 15.6 центнер мара хиналзар хІара гектарна тІара юкъера лаьрХІча. Къаьстта во хьокхамаш дьхьаД Аьхьти - Юртаеча отделеиен — хІара гектара тІара юкъера лаьрХІача 14 центнер, кхы а вогІа Бурмойлаьхарча отделеиен — хІара гектара тІара 11 центнер кхоачаш йоаьшаш фуьмъхька хьажкІаш.

Партийни организацеи дерриеен теккам чІоагІга тІаоаш, лаьрХІа йоаькхо е еаш тІулакх да совхозе планагІа хила доагІга хьаьбаш доаьшаш хилар. Уж дебдеза тоьжка мотта дІаХо дегІабо йиш ши кьайбай боахам. Уж шера Іодаь Іаьсийи йисача хана дерриДарашн лаьрХІача а 400 бежен гарта ши совхоза планагІа доагІа хьаьбаш кхоачаш хилара.

Цу тІулакха йоаь резервашн а хьаьбаш дебдаза болх оьлаиарга хиЛца тоаьелга, Іодаь Іаьсий йоаьхо ши ледарашн, бахача нахагора совдела хьаьбаш хьаьшлга.

Теркалде а чекка цун баьлоаьшаш дІадаХо а дезаш доиа да боаькме дукха хьаьбаш довлга, къаьстта а хун шера— шорта доькъарн ваша хьаьлаьш дІаделнаш 2853 тонн; Октября юбилей тІаккоаччаш дехкад 297 тонн йолча, планагІа 295 тонн болча, шура — 1316 тонн (план 1315 т.), тха —212 центнер. Хіара 100 жийна тІехьа 109 ІаьхкІ ккебаьб.

Кхачарах дикагІа хьокхамаш дьхьаД Наьхьар - Керттера шурий ферма коллективо (бригадир иов. Долоховех І.) — цу ферма планагІа 406 тонн шура ІаьІаш яхинача по дІаеиий 416 тонн; цу ферма хьаьжкІаш ледарш хьаьхха а ба хІара Іаттагара йоаькхча шура дукхагІа яккхара, цун дикА лоКхагІа ледарш, кхыдарашца.

Хьаьлаь гуча да. Бакъда кхоачаш да деш дисад дукхагІа, къаьстта а — кхиикарча бохамс. Совхозо кулгаотой, партийни комитета члений, коммунистий кхамьаьлашца лоарХІам болаш моттиг дІаоаи цу дакъеи. Юртбойоаьмаи дукхагІойоа культурашо хьаькхеелга, парна де деза Іунал делга, тІехьа кхача культурашо чуэшлІга дукхка дикагІа віаштІехьаькхка йиш йолаш хІ лаьттаЙ аьхки я гурахьа а. Цу ГІулакхга эша техника хьоачам болаш а совхозе. Хіара оцделе, фермеи, бригаде болаш ба кулгалдхой, опыт йоа, дийша спецналисташ.

Хіаьта а хьокхамаш гаьина дикагІа хилар лойташ да. Цкорт ферма цуо керттера агрономо Газдиев Ахьмада. Совхозе дІаийца хиннча ка болча културай 3525 гектарах хІарапе тІара 14.6 центнер мара ялат дЬииладаш юкъера лаьрХІача; генераш 7.9 центнер мара дьаьнлад 915 гектарах хІарапе тІара. ПЬиЛяжлишгІ - Юртаеи Наьхьар - Керттерен ши оттеделеии баьхьн долаш кхоачаш еш йисар уж паччалькхенга дІаЛаьлара план. Тоьъм болаш да Наьхьар - Керте іІара гектара тІара 5 центнер гарта мара генераш дАлаьзар аьлча!

ХьажкІаш кхачаш латтача хана спецналисташа баьчи биологически хьукъама лоарХІам мах 4800 тонн совгІа ялат да: дезаш дар 1620 гектарах

Социалистическа промышленнаа предприяттеи

Социалистически Чехословаке промышленнаа предприяттеи Советски Союзо дешна экспортыи заказаш хлоаваидаь боллаш лаг.

СУРТА ТІА: радиоэлектронный Петр Добеша, Пётр Жиха, Ян Груба хьалха латта бригада город Всетинерна «Збройовка» яьлера машиншьтеча заводе цехе. Уклаза хьаеш йолча лакха овсарле йолча чІий боаганаг пневматически станокаша шоиш дика хилар хьаьхьехьа СССР текстильни комбинаташка.

ЧТК — ТАСС сурт.

ДИКАГІЧАРНА—ПРЕМЕШ

«Октября байрехь кІаІа-шу девизаІа республике чакъьлар НГІАССР журналистий Союзо шу долалуш Дикагічарна Сайлаш боллеш «Октября 60 шу дизара хетаьл хинна конкурс.

Вай заман сага къьхьаьгаи, республика къьхьегамхоша пятилетка шоллагІча шера задолаш толаме хлоаваидаьна тІехьа лоаттабу кьовсам; Советски Іаьдала шераша Нохч-Іалгайн хьалхьй социально-экономически культурини ваьхар хинна трудящийн тІехьагІтар — ишшта бер цу конкурса чулоацам.

Нохч-Іалгай АССР журналистий Союза правление бюрос конкурс балхашка а хьана хьалхара премиа елар «Щедрость» яьа очерк хьаьлча Н. Калиниченкона.

ШоллагІа премиа хьожвай: «Седкьий доаза яьача очеркаш» В. Матвеевна «Сайлаш нах къа» яьача очеркаш З. Даурбекованна.

Кхоаллаг премиа хьожвай А. Кусаевна—«Сага сий къьхьегамо доаза яьача телеочеркаш», А. Вазаевна — «Ясневичи» яьача очеркаш, К. Халамидина — «Хьона, Дауха, саагІечун доІг» яьача радиоепедаьмаш.

Цул совгІа оттаьлар йиъ поощрительни премиш. Уж еннай а очеркаш яьлыьа: «Вартана сагІа шераш» — В. Уманцева; «Ніах са Болиг седкье кІаІа»—Д. Картоева, «ДІаболабелар ІІом» — О. Джуграева, «Октября нийсарг хой» — А. Юсупова.

Израила керда авантюра: фуд цо лерхІар?

Израило герза низаца Ливана къьлбечаьле йолаььча провокаце дооха згІаьлал эсхьоийл машар безаьча общественноста. Аьхха цхьаьн дийнаьха ІІаьш ньаьа сиоьш дІаьдіхьа тІехьара агрессии къьастта кьиза йолаьлдь хиннга а ца Іеш. ИзраІаьра машар баь ялх кІира маьрта юкъе ца долаш дІаболоьнна из керда провокация Гагарарча Малхбоалеп дешашта йолча Женевски машара конференцин юха хьаьдІийна бодача ньаька ІІаьра пІеІсаштта дуьхьа сийна лоарХІ зембоахарашца, лаьрхІа а йоаГІаш.

Ранише кхоьхам чІоагІбара ТІаберзабаь авантюристическа кинь хьехар малаш, цунца цар хьалда лерХІар фуд?

Нагаьхь санна юкъаьчал доаишш Израила хьаьхьеьа вай дуьше, иштта ІІаьрахой сапвиьна Ливана ІІІу ІІаьсеькар правительство ше я. ХІаьта цо ше из кьайла а хьоп. «Ливански христиаьний оагІув хьал ца лоацин Іе лаьрІа дан вай», — ЛІаьрахо ший деккар лоарХІ Къулбехьеп Ливанера христиаьнаш лорабелгаь» — цьаьккаййаьр премьер-министра Менахем Бегина дуьхьа ца Іийцаьш Тира бомбаш чуттаьле хьалххаІа Иерусалимерча «Эрзаци кІаІе» оттадьаьча торжественни шуо ІІа ше хьамаьз аеш.

Христианаш хорабу шоаш яьача харц тешаьсаьн пайда эш, хоьш ма-лаьрра, дуьхьал юкъе-ІІаьрта баьхьал даккхар дуьхьа. Кхоьхам чІоагІбаьро керттера лерХІар аьккхам хилара кхерам ДІабаьккхарчаьла леста процесс тьаьнаьккха дагаьхьа да. Сецлуьхь? Даьйна яьаччох, ИзраІла сагтота эшшо ІІола ха шоашкъьа аьккар дуьхьа. Цунах, хоьш ма-лаьрра, пайда эш Іаьрбий ІІаьшагІбехар дуьхьа, ІІаьлийнаьн Іаьрбий ньаьтрашка израильски ІІаьрахой поэтаьш чоагІаьр дуьхьа. Хозаьтта даьн Голанский лаьхьаьлий зоне. Иордан яьаьча хин малхбузьчаьрта оагІораьхьа израильски ІІаьрахой Іоьхьа Тель-Авив сихьенна хилар.

Теркам ІІаоэаш да ХІанаьара авантюра Израило Женевериа машара конференце ІІоаІаІІа раьуш, толаме ДІаьдіхьара белгІалера хьаьаш, ІІаьшІехьаьаш, ІІаьчуІ тІехьаьГІа ДІаьдіхьаьь ньаьа. Хоьш ма-лаьрра, Женевски конференце сопределителаш йолча Советски Союзен ВІаьшагІкхийтаьна Штатийн баьрг ІІаьшІехьбаьнаьб ГаьнадьІийна дов хьостадара «керттерча принципий хьаьхьеьа, ца хьаьхьеьа шоаш цхьаьна яь заявленн арамаьккхий. ОагІонашца ІІаьхьаьккхийр 1967-шераьра дов хиннча хина ДІаІийнача территоран тІара израильски бІоарабаккхар, палестинский халькьа законни боьхьонан Іаьшшелга а юкъелоацаш дола палестинский доІг, тІом сопабаргу суверенитета, территориальни бІаьрчала политическа кортамукьаьлен принципаш ВІаьш ІІаьшІехьа а долаш машара ГІуьлаккхаш оттадаран санна згІаьра лоарХІаьнтІара нозийеш чу я лоацаш дерриге ГІуьлаккаш массе оагІорахьара лерТІадахьара шоаш тІехьа уьлер.

Іарбина ранаьа хиннга ТІаийцар Гагарарча Малхбоалеьах Іаьца ях советско - американски Заявленин. Цьхьаьбаьла бакъьвеь тІаьнара ларда тІе Тель-Авив тур-гоп а даккхи дуьхьала яьлар цунна. Документа совгІоаштта ихьарчьа йолаьрелар из, кхьметтеп «гиньа бола баьрг дьаьна Вашингтон белхе а йир цо. Тель-Авивски керашТеп океанаІ лехьарца цар оагІонгаьхь бараштеп. ВеІганзар цу проблемаца Москавски Вашингтонн ньаьна лаьца кинь меттеп. Доаьна цу хьана хьа ма-хьаккадарра, цу тайнара заявленн йолаш хилара фаьт ше а.

Ше дуьхьала хилар кьамьалца хьаьхьайладь Іанаьр Тель-Авив. Цу сахььте ший ГІуьлаккхий чакладаза йолаелар из США конгрессера Израила тІехьалатта ІІоаразаш жугатий лоббеши оарштІбахара, Вашингтона ГІуьлаккаштта ЗІаьра а цар вего оттавр дог-доаІаш. Сенаторийн конгрессийнийн делегацеш чуьнйрар КІаІча ЛІаІийнча Іаьрбий хьаьтрашка израильски ІІаьрахой поэтаьш чоагІаьр дуьхьа. Хозаьтта даьн Голанский лаьхьаьлий зоне. Иордан яьаьча хин малхбузьчаьрта оагІорахьа израильски ІІаьрахой Іоьхьа Тель-Авив сихьенна хилар.

Теркам ІІаоэаш да ХІанаьара авантюра Израило Женевериа машара конференце ІІоаІаІІа раьуш, толаме ДІаьдіхьара белгІалера хьаьаш, ІІаьшІехьаьаш, ІІаьчуІ тІехьаьГІа ДІаьдіхьаьь ньаьа. Хоьш ма-лаьрра, Женевски конференце сопределителаш йолча Советски Союзен ВІаьшагІкхийтаьна Штатийн баьрг ІІаьшІехьбаьнаьб ГаьнадьІийна дов хьостадара «керттерча принципий хьаьхьеьа, ца хьаьхьеьа шоаш цхьаьна яь заявленн арамаьккхий. ОагІонашца ІІаьхьаьккхийр 1967-шераьра дов хиннча хина ДІаІийнача территоран тІара израильски бІоарабаккхар, палестинский халькьа законни боьхьонан Іаьшшелга а юкъелоацаш дола палестинский доІг, тІом сопабаргу суверенитета, территориальни бІаьрчала политическа кортамукьаьлен принципаш ВІаьш ІІаьшІехьа а долаш машара ГІуьлакк